

Grupînd limbile slave din R.P.R. în ordinea descrescîndă a numărului vorbitorilor, căpătăm următorul tablou¹:

1) limba ucraineană	68.252
2) limba rusă	45.029
3) limba sîrbocroată	43.057
4) limba slovacă	18.935
5) limba bulgară	13.189
6) limba cehă	6.196
7) limba polonă	5.494

Aşadar, în ţara noastră există condiţii de cercetare nemijlocită a unor graiuri reprezentînd principalele limbi slave. Prin studii în acest domeniu, dialectologii-slavişti de la noi pot să aducă o contribuţie personală şi originală la îmbogăţirea patrimoniului general al slavisticii.

Remarcabile prin valoarea lor ştiinţifică, lucrările de pînă acum privitoare la unele graiuri slave din România sînt, deocamdată, prea puţine la număr.

Pe baza consultării unor izvoare scrise şi orale variate, precum şi prin contact nemijlocit cu realitatea lingvistică de pe teren, am procedat la stabilirea nominală a localităţilor din Republica Populară Romînă în care se pot efectua actualmente cercetări în domeniul dialectologiei slave şi am întocmit o *Hartă a graiurilor slave actuale din R.P.R.*².

1. Graiurile ucrainene

Purtătorii graiurilor ucrainene din R.P.R. sînt concentraţi, în majoritatea lor, în nordul ţării (regiunile Maramureş şi Suceava), în apropiere de masivul graiurilor ucrainene carpatice. După cum rezultă din izvoarele istorice, ucrainenii existau deja în Maramureş, de pildă în satele Poienile-de-sub-Munte, Repedea, Ruscova, încă acum cel puţin cinci secole şi jumătate³. După unii istorici, slavii de est au pătruns în aceste regiuni mult mai înainte⁴. O vechime remarcabilă au şi graiurile ucrainene din Moldova⁵.

Localităţile din regiunea Maramureş în care se pot face în prezent studii de dialectologie ucraineană se cifrează la circa 25: *Poienile-de-sub-Munte, Ruscova, Crasna, Bistra, Petrova, Leordina, Repedea, Valea-Vişeuului, Vişeu-de-Sus, Borşa* (raionul Vişeu); *Sighet, Lunca-la-Tisa, Rona-de-Sus, Remeţi, Bocicoiul-Mare, Cîmpulung-la-Tisa, Crăciunestii, Tecel-Mic, Viriș-mort* (raionul Sighet) *Tîrna-Mare* (raionul Oaş), *Sărăuad* (raionul Tăşnad) ş.a.

¹ Recensămîntul populaţiei din 21 februarie 1956, p. 562.

² *Harta* poate fi consultată la sediul Asociaţiei Slaviştilor din R.P.R. (Bucureşti).

³ Despre o populaţie ucraineană în nordul teritoriului RPR în a doua jumătate a secolului al XIV-lea vezi *Олепкн Нсропуи СССР, sec. XIV—XVI*, Moscova, 1953, p. 520—521. Vezi şi Ioan Mihályi, *Istoria comitatului Maramureş. Diplome maramureşene din sec. XIV şi XV*, adunate şi comentate de Ioan Mihályi de Apsa, Sziget, 1900, p. 65—67 şi 315. Cf. şi lucrarea lui K. Czoernig *Etnographie d. Oesterreichischen Monarchie*, Wien, 1855, vol. II, p. 293. Pentru unele indicaţii bibliografice v. broşura lui M. P. Şesan: *Teodor Koriatovici în Rusia subcarpatică ctitor al mănăstirii Sf. Nicolae din Munkacs la 1360?*, Cernăuţi, 1936, p. 13, 14, 20.

⁴ Vezi P. Olteanu, *Numiri slave în Transilvania de Nord*. Extras din culegerea „Limba şi literatură”, vol. III, editată de „Societatea de Ştiinţe Istorice şi Filologice din R.P.R.”, Bucureşti, 1957, p. 190.

⁵ Vezi acad. E. Petrovici, *Elementele slave din limba romînă — mărturie a legăturii istorice dintre poporul nostru şi poporul rus*. „Limba romînă”, I (1952), nr. 1, p. 23.